

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XI. Non est mortale contra justitiam, nec contra charitatem,
nescientibus revelare crimen alicujus, in loco ubi de eo justè diffamatus
est, sive per publicam sententiam Judicis, sive per ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

sed in parte, & quidem in parte notabili, dum notabile crimen proximi revelatur uni viro gravi & prudenti, uti patet in iudicio temerario, vel ab uno concepto de gravi crimine alterius.

70 3°. sicut pluris facienda est bona opinio apud unum virum gravem, prudentemque, quam apud multos imprudentes & leves; sic pluris facienda est bonæ opinionis corruptio apud unum virum prudentem, &c. Rectè proinde Sotus l. 5. q. 10. a. 2. conclus. 4. *Mallem crimen meum notum esse tribus, aut quatuor, quam uni gravissimo viro. Nam quamvis ex una parte presentius periculum imminet, ab illis divulgatum iri, quam ab isto; tamen ab altera parte ego pluris æstimo, in bona esse estimatione apud illum virum gravissimum, quam apud plures alios minoris estimationis. Unde infamia non est solum accipienda hic in rigore iuris, quando est apud plures; sed etiam secundum rei naturam.*

71 4°. vix est probus & honestus, qui non ægrius fert corruptionem bonæ famæ suæ apud unum vel alterum virum gravem, quam iacturam magnæ summæ pecuniariæ.

72 5°. si mortale non sit, grave crimen alterius uni amico prudenti revelare; neque hic amicus prudens mortaliter peccabit, alteri amico prudenti revelando; nec iste sursum revelando alteri. Atque ita crimen occultum proximi sine peccato mortali passim fieri poterit publicum (nemo est enim, qui amicum non habeat, quem credit prudentem) id autem concedi non potest.

73 Coniuges tamen sibi invicem revelare possunt occulta crimina filiorum, aliorumque domesticorum. Quia hoc spectat ad rectam familiæ administrationem. An etiam Religiosi Prælati occulta peccata Confratrum? Non, si gravia sint, nec Communitati nociva, per fraternamque correctionem emendabilia. Quia Religiosus mallet crimen suum feci à pluribus aliis, quam à solo Prælato suo, meritòque ægrius fert infamiam apud Prælatum, quam apud 20. fratres. Qua de re plura dixi agendo de correctione fraternæ. Nec Confessariis pœnitentes absque necessitate revelare possunt delicta complicum, sub prætextu causæ utilis. Non enim sufficit quacumque utilitas, sine necessitate. Aliàs liceret occultum crimen proximi, per fraternam correctionem emendabile, Judici immediatè deferre. Quod est contra Evangelium.

CAPUT X.

Mortalis detractionis reus est, qui publicè diffamatum in uno peccati genere, in alio non connexo diffamat.

74 Ita Adrianus quodlib. 2. diffic. 1. Salomius, Arragonius, & alii passim. Quia laborans infamiam in uno peccati genere, non idè amittit jus ad famam in alio genere. Publicus namque concubinarius v.g. non prop-

terea excidit famam hominis à re aliena manum cohibentis, vel fidem Catholicam profitentis. Si tamen peccata sint connexa, justè diffamatus de uno, absque injuria diffamatur de altero. Quia ex peccatis connexis una resultat infamia. Nova proinde infamia non inuitur meretrici, si de ipsa dicas quòd juvenem ad peccatum verbis vel gestibus provocaverit.

Non placet ergo Sylvester verbo *detractionis* indistinctè dicens, non esse mortale, infamatum in uno genere graviore, infamare in alio leviori: tamen non diffitear, aliquos homines esse famam adeò prostratam, ut parum ipsis accretat infamiam, si aliud crimen, etiam non affine, de ipsis dicatur; idèque tunc non sit nisi veniale.

CAPUT XI.

Non est mortale contra justitiam, nec contra charitatem, nescientibus revelare crimen aliquis, in loco ubi de eo justè diffamatus est, sive per publicam sententiam Judicis, sive per notorietatem facti, vel famæ.

Et sententia communis. Sed ante probationem notandum 1°. crimen proximi tripliciter esse posse publicum, seu notorium. Primò publicitate juris, quando per confessionem vel convictionem in iudicio, vel per sententiam Judicis de eo constat. Secundò publicitate facti, dum crimen patratum est in loco publico, coram multis. Tertio publicitate famæ, vel (ut alii) publicitate indiciorum, quando fama criminis, ex sufficientibus indicis orta, pervenit ad multos de Communitate, ad majorem scilicet partem illius, vel ad tot de Communitate personas, ut spectatis circumstantiis, moraliter fieri nequeat, quin ad notitiam majoris partis Communitatis, seu Civitatis, Pagi, Parochiæ, Viciniæ, Collegii vel Monasterii deveniat, ut si notum sit septem vel octo personis de Communitate, constante viginti personis; vel notum sit quidem vel viginti personis diversarum familiarum, de Communitate centum, vel mille personis constante.

Notandum 2°. crimen notum majori partem unius loci, non censeri publicum nisi respectivè ad eum locum. Unde si fama criminis solum vigeat in majori parte viciniæ, non illicò publicum censetur in tota urbe, si valde sit spatiosa; sicut nec eo ipso quo fama illius vigeat in una urbe, publicum censetur in tota Provincia. His notatis

Probat, id non esse contra justitiam, quia dum quis uno loco justè diffamatus est aliquo ex dictis modis, illo in loco excidit jure ad famam, & per accidens est quòd illam apud aliquos ignorantes adhuc retinet. Neque enim jure, sed factò dumtaxat retinet. Si enim de eo diffamatus sit per publicam Judicis sententiam, infamia ipsius censetur pars pœnæ pro peccato à Judice inflictæ: cum eo loco & tempore sententia publica profertur, quo magna esse solet populi frequentia, ut

omnibus ad terrorem & exemplum innotescat. Si autem diffamatus sit per publicitatem facti, vel famæ, seu indiciorum, eo ipso famam abjecisse censetur, quo ipsum non puduit publicè crimen admittere, vel sufficientia illius indicia in publico dare.

80 Et hinc probatur id etiam non esse mortale contra charitatem: quia proximus ex hoc nec grave nocumentum accipit, cum ibi equidem publicè sit infamis; nec potest rationabiliter id multum agrè ferre, cum vel istam pœnam justè promeruerit, vel famam ipse suam abjecisse censetur, ut proximè dixi.

81 Si tamen nulla sit ratio, quæ invitet ad loquendum de similibus, de iis loqui, etiam coram scientibus, esse videtur veniale contra charitatem: utpote quæ unumquemque proximum diligere tenemus, sicut nos ipsos. Quemadmodum ergo charitas nobis non permittit sermonem instituere de personis nobis conjunctissimis, si earum aliqua crimen infamæ commiserit, v. g. furtum, vel adulterium; imò molestè ferimus de eo sermonem ab aliis institui, opramulque ab iis sermonem averti, nisi de eo aliquid ex amica compassione dicatur, ut audientes provocentur ad ferventiùs orandum pro ipsa, vel aliqua alia justa ratio invitet ad aliquid de eo dicendum: similiter charitas non permittit sermonem de aliis instituere, nisi, &c.

82 Imò videretur mortale contra charitatem ipsum peccatori in faciem objicere ejusmodi crimen, vel, ratione illius, ipsum digito notare, cum gravi ipsius mœreore, seu contristatione. Juxta communem quoque sententiam (apud Layman l. 3. tr. 3. p. 2. c. 3.) mortale est contra justitiam, evulgare crimen solùm publicum per rei in judicio confessionem, vel testium depositionem: quia tunc nondum est publicum in ordine ad populum, sed in ordine ad Judicem dumtaxat, ut reum condemnare possit. Si tamen crimen per sententiam Judicis brevi publicandum certò sciatur, plerique censent grave ipsi nocumentum non inferri ab eo qui illud divulgat: quia fama brevi justè destruenda non videtur magnæ æstimationis. Sed tu cogita, & ab istis tutiùs abstine.

CAPUT XII.

Mortale est contra justitiam, crimen uno loco publicum solà publicitate facti, vel fama, divulgare in alio loco distante, ubi aliàs nunquam vel difficulter sciri potuisset.

83 Hanc etiam communem esse testatur Layman ubi supra. Tenent nominatim Adrianus, Sylvester, Sorus, Molina, Petrus Navarra, Amicus, Dicastillo, & ipse Layman, contra Lessium, Fagundez, Cardinalem de Lugo, &c. Quia licèt quis publicè peccando, vel publica peccati indicia dando, jus amiserit ad famam, respectivè ad locum in quo publicè peccavit, vel publica sui peccati indicia dedit, sicut & respectivè ad vicina lo-

ca, ad quæ peccati notitia, attentà humanà conditione, velut nata est pervenire; non tamen respectivè ad loca & locorum personas, ad quæ & quas, te non divulgante, vix aut ne vix quidem perventura fuisset: quemadmodum enim famam abjecisse non censetur respectivè ad posteriora loca & personas, sed respectivè ad priora dumtaxat, sic jus ad famam amisisse non censetur nisi respectivè ad priora loca, &c.

Et confirmatur: ille qui anteriori tempore 84 per publicum crimen diffamatus fuit, si post diuturnum tempus famam bonam recuperaverit per commissi criminis oblivionem, posteriori isto tempore non potest justè diffamari, imò contra justitiam peccat, qui crimen illud in memoriam aliorum revocat, vel enarrat iis qui de eo nihil audierunt. Quia qui publicè peccavit, jus equidem habet ad famam pro tempore quo peccatum suum desit esse publicum. Similiter ergo qui uno loco per crimen ibi publicum diffamatus fuit, si famam bonam retineat in alio loco remotiore, in quo crimen ipsius non est publicum, sed prorsus ignoratum, non potest in isto remotiore loco justè diffamari, imò contra justitiam peccat qui ipsum ibi diffamat. Quia jus retinet ad famam in isto loco, licèt illud amiserit in alio loco, ubi publicè peccavit, sicut & in vicinis locis, in quibus, ob viciniam, & incolarum communicationem natum est fieri, ut quod in uno loco publicum, ibi etiam moraliter publicum censetur.

Propterea contra justitiam peccant Historici, qui similia cumina publicis mandant historiis. Nec contraria est timoratorum praxis, nisi fortè sectatorum oppositæ sententiæ, vel nisi respectivè ad ea crimina, quæ adeò publica sunt in toto aliquo regno, ut eorum fama nata sit volare per totum mundum. Nec verò Historicis privatâ autoritate scribentibus, præ aliis privatis licitum est proximum diffamare, etiam prætextu communis boni. Cum commune bonum non sit ipsis specialiter commissum, aliique privati communis boni prætextum allegare queant, sicut ipsi, dicendo, de communi bono esse, quod talis unusquisque ab aliis ubique cognoscatur, qualis uno loco publicè est, eademque ad id probandum rationes allegare, quas allegare possent Historiographi. Si verò Historici publicâ autoritate scribant, v. g. jussi à Principe vel Magistratu, adhuc non possunt crimen uno loco per sententiam Judicis non divulgatum per totum mundum divulgare, magis quàm ipsi Judices & Magistratus, qui contra justitiam peccarent, si non servato ordine juris, nec securâ sententiâ id facerent.

Quidquid tamen de eo sit, pro certo tenendum est, crimen in una Religione publicum, 86 etiam per sententiam Judicis regularis, non posse absque injuria extra eam revelari. Cum inter unam & aliam Religionem, & à fortio-